

Наташа Иветић
ОШ „Вук Караџић”, Кикинда
natasaivetic@orion.rs

Књиге и библиотека православне црквене општине у Кикинди – прилог реконструкцији

Сажетак

Предмет овог рада јесте покушај реконструкције књижног фонда и библиотеке православне црквене општине у Кикинди од оснивања прве цркве средином 18. века до данас са циљем да се представе најстарије књиге и прикаже постојање библиотеке као важне културне институције. Истраживање је рађено у православној црквеној општини у Кикинди на основу увида у инвентар и списак књига, постојећи књижни фонд и архивску грађу.

Прве књиге су у Велику Кикинду као део богослужбеног прибора донели свештеници, који су се заједно са својом паством 1751. доселили, да би формирали и уредили нову духовну заједницу. Поједине међу њима старије су један век од прве цркве и сведоче о културној доминацији коју је Русија имала над српским живљем у погледу распрострања књига у периодима непостојања српских штампарија на овим просторима. Друге су дароване цркви за спас душа даривалаца већ у првом периоду њеног постојања и значајне су са тог становишта. Неке су заштићена културна добра од општег националног интереса.

Исте богослужбене књиге су се користиле за обављање богослужбених активности, али и за учење читања и писања у школи која је основана 1758, неколико година након цркве, и бројала 20 ученика.

Најстарије књиге у библиотеци црквене општине, у слободном приступу, јесу из осме деценије 19. века, док је прилив штампе нешто млађи. Почетно организовано прикупљање књига рађено је зналачки, праћењем текуће продукције из различитих области, у времену подстицајне културне и духовне климе. Очување и допуњавање књижног фонда временом нису увек пратиле позитивне друштвено-историјске околности; забележена су многа страдања која су допринела уништавању књига, посебно у преломним историјским годинама. Данашња библиотека је уређена према прописима из 20. века и у даљем раду би јој погодовало наменско уређење простора, стручна каталогизација књижног фонда, дигитализација, што би допринело већој транспарентности и успостављању сарадње са другим библиотекама.